

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. III. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

humanit: sanctificata infinitè per gratiam unio-
nis, ut dicitur: 1. vidimus: Ergo illius operationes
valorem meritorium simpliciter infinitum con-
tinent.

Confirmatur & magis illustratur hæc ratio:
Opera humana facta extra statum adoptionis fi-
liorum Dei, seu in pura natura, hoc ipso quod
sunt bona moraliter, merentur de condigno præ-
mium aliquod naturale: eadem vero opera, eo
ipso quod sunt ab homine sanctificato per gra-
tiam habitualement, & constituto in statu adoptio-
nis filij Dei per iustitiam inhaerentem creatam,
nulla aliâ factâ mutatione physica in substantia
ipsorum, & elevatur ad tantam dignitatem, ut
mereantur de condigno præmiû supernaturale
vix æternæ, quod multum excedit præmium il-
lud naturale: Ergo eodem modo, eadem opera,
nulla factâ mutatione in illis, eo ipso quod à Filio
Dei naturali, & à persona infinitè sancta, qualis
est Christus, eliciebantur, erant meritoria de
condigno præmij infiniti, & valorem merito-
rium infinitum simpliciter continebant.

Respondent Scoti Discipuli: quod licet per-
sona Christi sit infinitè sanctitatis, non sequitur
tamen, ejus operationes continere valorem me-
ritorium simpliciter infinitum: quia (inquiunt)
persona non influit in opera meritoria imme-
diatè seipsâ, sed medio principio quo, mediante
scilicet humanitate, & gratiâ habituali; unde
cum illa finita sint, Christus non influit in suas
operationes valorem meritorium infinitum sim-
pliciter, sed tantum valorem inadæquabilem à
merito puræ creaturæ.

Sed contra primò: Vel persona Christi com-
municat seipsâ immediatè aliquem valorem o-
peri meritorio, vel non? Si primum, dat infinitum
valorem. Si secundum, dare nequit valo-
rem inadæquabilem à merito puræ creaturæ:
Ergo vel fateri debent Scoti Discipuli, opera
Christi esse valoris meritorij simpliciter infiniti,
vel negare quod gaudeant valore inadæquabili
à merito puræ creaturæ. Prima pars hujus di-
scursus patet, Scotistæ enim ex eo inferunt per-
sonam Christi, quamvis infinitam, non influere
in proprias operationes valorem meritorium,
infinitum simpliciter, quia in illas non influit
immediatè, sed mediante principio quo limitato:
Ergo si valorem aliquem seipsâ immediatè com-
municat operi meritorio, cessat limitationis ra-
tio, & consequenter dare illi poterit valorem
meritorium infinitum simpliciter. Pro secunda
verò parte probatur: Principium mediante quo
influit persona Christi valorem meritorium in
propriis operationes, est ejusdem rationis cum
principio quo meriti puræ creaturæ, nempe gra-
tia habitualis, & virtutes ipsam consequentes,
quæ licet in gradu intensiori communicatæ fue-
rint humanitati Christi, quam omni puræ crea-
turæ, potuerunt tamen de potentia absoluta, in
gradu æquali, imò & majori, puræ creaturæ com-
municari: Ergo si persona Christi nullum valo-
rem meritorium communicat propriis actibus
immediatè seipsâ, sed omnem tribuit mediante
principio quo, nullus valor meritorius reperie-
tur in illis, quem de potentia absoluta adæquare
nequeat meritum puræ creaturæ.

Secundò, Etsi principium quo elicitur entita-
tem actuum, dignitatem tamen seu valorem me-
ritalem à persona desumptum non causat: Ergo
licet limitatio principij quo elicientis, limitet
actus Christi Domini, quantum ad perfectionem

physicam, non tamen quantum ad dignitatem &
valorem morale satisfactorium & merito-
rium, qui ipsis competit ex dignitate & sanctita-
te personæ: Ergo ex eo quod persona Christi
non influit in suas operationes immediatè, sed
medio principio quo finito & limitato (medi-
ante scilicet humanitate & gratiâ habituali)
non rectè colligitur quod illis infinitum valo-
rem meritorium communicare nequeat.

S. III.

Solvuntur objectiones.

Obijcies primò: Opus quod non est dignum
infinito præmio, non potest infinitum valo-
rem meritorium continere: Sed opera Christi
non erant digna infinito præmio: Ergo non erant
valoris meritorij simpliciter infiniti. Major pa-
tet, nam valor operis meritorij, non est nisi jus
quoddam ipsius operis ad præmium sibi æquale;
unde opus aliquod idèò dicitur finiti vel infini-
ti valoris meritorij, quia habet jus ad finitum
vel infinitum præmium, seu quia est dignum fi-
nito vel infinito præmio. Minor verò probatur:
Non est dabile infinitum præmium, ut infinita
gratia, aut infinita vitio Dei: Sed Christi opera
non erant digna nisi præmio possibili, alias Chri-
stus plus meruisset, quam Deus possit conferre,
quod est absurdum, & multum derogans infini-
tati divinæ potentie: Ergo opera Christi non
erant digna infinito præmio.

Respondeo primò, concessa Majori, distin-
guendo Minorem: Opera Christi non erant di-
gna præmio infinito actu & categorematicè con-
cedo Minorem: infinito in potentia & syncate-
gorematicè, nego Minorem: opera enim Christi
erant digna quocumque præmio finito, majori
& majori in infinitum, ut in prima probatione
conclusionis ostendimus: hoc verò arguit in ipsis
valorem meritorium simpliciter infinitum, ut
patet exemplo ibidem adducto de potentia Dei,
quæ est infinita simpliciter, quia dato quocum-
que effectu, potest alium præstantiorem produ-
cere, quamvis quilibet illorum semper sit finitus.

Respondeo secundò, negando absolute Mi-
norem, opera enim Christi fuerunt digna præ-
mio simpliciter & actu infinito, nimirum unione
hypostaticâ humanitatis suæ, vel alterius homi-
nis, cum Persona Patris, vel Spiritus Sancti, quæ
unio est bonum quoddam infinitum. Imò juxta
probabiliorem sententiam, quam supra secuti
sumus, Christus sibi meruit reunionem humani-
tatis ad Verbum factam in resurrectione, quæ
etiam præmium quoddam infinitum est, cum sit
veluti quædam restitutio unionis hypostaticæ,
ut ibidem exposuimus.

Dices, Si Pater carnem assumeret, intuitu ali-
cujus operis Christi, virtus meritoria talis ope-
ris exhausta maneret: tunc enim meritum ex-
hauritur, quando ei correspondet præmium æ-
qualis valoris: incarnatio autem Patris, æqualis
valoris & æstimationis est, ac quæcumque ope-
ratio Christi: Ergo valor meritorius operatio-
num Christi, talis conditionis non est, ut quo-
cumque præmio dato, inexhaustus perseveret,
subindeque non est simpliciter infinitus.

Respondeo in casu quo Pater vel Spiritus San-
ctus carnem sumerent, intuitu alicujus operis
meritorij Christi, exhauriendâ fore illius operis
condignitatem, ob ratione assignatam, id tamen
non oblatè infinito valori meritorio operatio-
num

num Christi; non enim perit infinitas valoris meritorij, quod infinito premio non exhauriatur, sed tantum quod à quocumque premio finito, quantumcumque multiplicato, nunquam exhauriri possit. Potestque id declarari & illustrari exemplo potentiae generativae Patris aeterni, quae licet simpliciter & per essentiam infinita sit, unius tamen Filij generatione exhauritur, quia talis Filius simili infinitate gaudet. Ita pariter, quod valor meritorius unius operationis Christi, totaliter exhauriatur per incarnationem Patris ei correspondentem in premium, illius infinitati non obest, quia incarnatio Patris est infinita in ratione premij. Aliam hujus instantiae solutionem vide supra disp. 4. art. 3 §. 2.

126. Objicies secundò: Infinito simpliciter in aliquo genere, non potest in eodem genere dari majus: Sed unus actus meritorius Christi, est majoris valoris meritorij, quam alius: Ergo nullus est simpliciter infinitus in ratione valoris meritorij. Major videtur certa, Minor probatur. Actus charitatis Christi adaequatur cum actu humilitatis in valore personali, & illum excedit in valore sumpto ex objecto: Ergo est major in ratione valoris meritorij.

127. Respondeo Majorem esse veram de infinitate intensiva, secus autem de extensiva; hoc enim complexum Deus homo, est quid majus extensive, quam Deus solus, non autem intensivè, quia humanitas in deitate eminenter continetur: quia ergo valor meritorius actus charitatis, ei competens ex objecto, continetur eminenter in valore actus humilitatis à persona desumpto, hinc fit quod actus charitatis Christi extensive solum excedat actum humilitatis, non verò intensivè.

128. Objicies tertio: Quod dependet à pluribus causis quarum aliqua est finita, non est infinitum simpliciter, et si aliae infinitae sint: Sed valor meritorius operationum Christi dependet à pluribus causis finitis, nempe à gratia habituali, ab intensione actus, ab objecto &c. Ergo et si persona Verbi tales operationes eliciens infinita sit, illarum tamen valor meritorius, non erit infinitus simpliciter.

129. Respondeo Majorem esse veram, quando aliquid per se & formaliter à causa finita dependet; secus autem si ab illa dependeat materialiter tantum & subjectivè, ac praesuppositivè: valor autem meritorius operationum Christi, sumptus ex dignitate & sanctitate personae, quem nos infinitum asserimus, non dependet à gratia, nec ab aliis concurrentibus ad actum, nisi solum antecedenter, & praesuppositivè, ut scilicet ponatur substratum recepturum infinitatem, unde non obstante hac dependentiâ, talis valor est simpliciter infinitus.

130. Objicies quarto: Valor meritorius supponit bonitatem moralem in opere, & ad illam consequitur, ut docet D. Thomas 1. 2. qu. 21. art. 4. Sed bonitas moralis operationum Christi finita & limitata erat: Ergo & valor illarum meritorius. Minor probatur: Tum quia operationes Christi multoties versabantur circa objecta finita: Tum etiam, quia licet aliqua haberent infinitum objectum, quia tamen modus tendendi finitus & limitatus erat, non poterat infinitam bonitatem ab ipso desumere.

131. Respondeo quod licet valor meritorius supponat bonitatem moralem in opere, non solum tamen ad illam consequitur, sed etiam ad dignitatem & sanctitatem operantis; unde quando

haec fuerit infinita, ut contingit in proposito, valor meritorius infinitus erit, et si bonitas moralis actionis finita & limitata sit.

Objicies ultimo: Si quodlibet Christi opus ratione infinitae dignitatis & sanctitatis personae, qua procedebat, valorem meritorium simpliciter infinitum habuisset, sequeretur quod prima operatio meritoria Christi, in primo conceptionis momento elicit, fuisset meritoria cuiusdam quae premij, atque adeo quod Christus nec per alias operationes suae vitae mortalis, nec per suam mortem, aliquid potuisset mereri: Sed hoc idem nequit: Ergo nec illud. Sequela Majoris manifestatur, nam opus continens valorem meritorium simpliciter infinitum, omne premium possibile promeretur.

Respondeo distinguendo sequelam Majoris: sequeretur quod prima operatio fuisset meritoria cuiusdam quae premij, quantum ad sufficientiam & valorem, concedo. Quantum ad efficaciam & applicationem, nego. Itaque non ex defectu valoris primae operationis quam Christus in primo suae conceptionis momento elicit, non meretur omnia per illam, sufficientissima enim erat illa sola ad quodcumque premium promerendum, etiam si nulla alia superaddita fuisset: sed ex hoc quod Christus alia opera excellentiora ex objecto, vel magis ardua & difficilia, praesertim vero passionem & mortem suam, ad diveria premium, specialiter ad salutem & redemptionem generis humani, ordinare, & applicare voluit; unde communiter dicunt Theologi, Christum per passionem & mortem suam, meritum suum consummasse. Alia argumenta quae contra nostram conclusionem fieri solent, supra agendo de valore infinito satisfactionis Christi, proposita & soluta sunt.

ARTICULUS V.

An Christus sibi meruerit gratiam habitualem, & gloriam essentialem animae, vel saltem mereri potuerit, tamen si illa à primo instanti suae conceptionis habuerit?

§. I.

Quibusdam praemissis referuntur sententiae.

Supponimus in primis ut certum, Christum à primo suae conceptionis instanti habuisse gratiam habitualement, atque gloriam essentialem animae, claram scilicet Dei visionem, ut supra de gratia habituali disp. 1. 2. art. 1. §. 3. de gloria vero essentiali disp. 1. 6. art. 1. ostensum est. Unde hic examinandum restat, quâ ratione utramque tunc obtinuerit, an scilicet per proprium meritum, vel sine illo?

Supponimus etiam ut certum, quod si Christus assumeret naturam humanam, gloria essentiali & gratia habituali spoliatur, utramque mereri posset: nam in tali casu posset Christus elicere actus bonos supernaturales, vel cum auxilio supernaturali, vel ex unione naturae humanae ad personam divinam; cumque ex alia parte nulli ex conditionibus ad meritum requisitis deficeret, consequens fit, quod in tali hypothese Christus & gratiam habitualement, & gloriam essentialem mereri potuerit. Unde solum difficultas est, & controversia inter Theologos, an postea quod Christus ab initio conceptionis, tam gratiam habitualement, quam gloriam essentialem animae habuerit, nihilominus illas potuerit promereri?